

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Högoms skola

Giltighetstid läsåret 2020/2021

Ansvarig rektor: Karina Persson

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Sundsvalls kommuns vision är:

”Vi gör det goda livet möjligt” med honnörsorden
Mod – Öppenhet – Helhetssyn.

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget som ska utgöra grunden för all verksamhet i skolan. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, ansvar och omsorg.

Att arbeta med de demokratiska värdena och för elevers och personals inflytande är centrala delar i syfte att förebygga kränkningar.

Även den fysiska miljön och sammansättningen av grupper är viktiga frågor att fundera över. Forskning visar att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet bör fokusera på hur man skapar trygga miljöer och strukturer. Det är viktigt att det förebyggande är en naturlig och återkommande del i vardagsarbetet.

Ett aktivt jämställdhetsarbete liksom kunskap om hur olika faktorer sammantaget påverkar situationer är av stor vikt vid arbetet att motverka kränkande behandling.

Högoms skolas vision är:

”På historisk mark utvecklar vi förmågor för nutid och framtid”.

Likabehandlingsplanen, görs känd för alla på skolan, personal, elever och föräldrar. Den följs upp, utvärderas och revideras varje läsår. Nästkommande revidering, inför läsåret 2020/2021.

Vi på Högoms skola tar aktivt avstånd från all diskriminering och annan kränkande behandling. Likabehandlingsplanen redogör för vårt arbete mot detta. Det arbetas

dagligen förebyggande och främjande med värdegrundsarbete. Vi väljer aktivt textböcker vars innehåll ökar förståelsen för olikheter. Vi pratar öppet om att alla är olika och att alla har lika värde. Vi pratar i klasserna om olikheter för att öka förståelsen av att alla är olika.

Klassrummen utformas också så lika som möjligt för att ge trygghet för alla elever i att känna igen omgivningen. I matsalen finns också en struktur för att ge trygghet. Vi arbetar förebyggande genom att eleverna har förutbestämda platser och par/gruppindelningar. Det finns en samsyn kring detta i arbetslagen då det skapar trygghet och är förebyggande och främjande i ett längre perspektiv.

Vi gör återkommande insatser av förebyggande och främjande karaktär, såsom friluftsdagar och fadderverksamhet. Under rasterna erbjuds organiserade vuxenledda rastaktiviteter vilket ger alla elever en större möjlighet att finnas med i ett socialt sammanhang och ha sysselsättning.

3. Kartläggning av riskområden

De riskområden som vi kan identifiera är vid förflyttningar, vid utelek och korridorer. Dessa platser är generellt otrygga områden där fler vuxna behöver vara synliga. Vi ser en förbättring i elevernas upplevda trygghet från tidigare år och den gemensamma känslan är att det är en större trygghet bland eleverna detta läsår. Orsakerna till det kan vara att det erbjuds mer aktiviteter under rasterna, personal är mer synliga med lika västar samt att skolgården har fler lekstationer. Det finns gott om rastleksaker som förnyas utifrån säsong och det finns aktiviteter ledda av pedagoger på rasterna vilket skapar ett större lugn på rasterna och eleverna är mer sysselsatta. Tydligheten med strukturen i klassrummet skapar trygghet. Bestämda platser i klassrummet, i lektionssalar, i omklädningsrummen, i matsalen skapar också trygghet.

4. Mål för arbetet

Högoms skolas långsiktiga mål är att Högoms skola ska genomsyras av kunskap, ansvarstagande, förståelse, glädje, delaktighet, trygghet och ett förhållningssätt som leder till hållbar utveckling. Att eleverna ska utveckla sin fulla potential och känna ett meningsfullt lärande samt slutligen att eleverna ska utveckla förståelse och inlevelse för andra människor.

Ett av Högoms skolas kortsiktiga mål läsåret 2020/2021 är att utveckla lärmiljön så att den blir tillgänglig för alla elever oavsett behov och förutsättningar. Alla elever ska ha möjlighet att nå sin fulla potential.

Lsåret 2020/2021 har vi valt att läsa boken ”Effektiv undervisning. Meningsfullt lärande” vilket vi tar med oss i vårt systematiska kvalitetsarbete för att utveckla skolans lärmiljö. Uppföljning och utvärdering sker på skolans kvalitetsdagar.

Utifrån kartlägningsresultat har Högoms skola valt att fokusera på följande mål:

- Alla elever på skolan ska känna sig trygga
- Alla elever och personal ska vara väl förtrogen med skolans regler
- Alla elever på skolan ska känna till likabehandlingsplanen

Alla elever på skolan ska känna sig trygga

Utgå från var på skolan som eleverna känner sig trygga och otrygga.

Även titta på när, vid vilka tillfälle och i vilka sammanhang eleverna känner trygghet och otrygghet. Detta ska göras genom samtal med eleverna samt en undersökande enkät.

Alla elever och all personal ska vara väl förtrogen med skolans regler

Skapa en samsyn och göra skolans regler så förutbestämda som möjligt.

Skolans regler ses över och revideras tillsammans med eleverna.

Alla elever på skolan ska känna till likabehandlingsplanen

Likabehandlingsplanen ska få en större plats i vardagen genom att pedagogerna går genom den varje höst tillsammans med eleverna. Likabehandlingsplanen blir en stående punkt att ta upp på skolårets första föräldramöte. Alla vuxna känner till vår likabehandlingsplan och ska vara förtrogna med dess innehåll.

5. Handlingsplan

Mål: Alla elever på skolan ska känna sig trygga

Insatser: Varje arbetslag arbetar ständigt förebyggande för att alla elever ska känna sig trygga. Skolans rastvärdar bär rastvaktsvästar för att eleverna tydligt ska kunna se vem/vilka de kan vända sig till. Alla vuxna på skolan arbetar aktivt för att skapa trygghet för varje elev. Vuxna agerar då kränkningar uppstår och följer vår plan.

Hur: Likabehandlingsplanen revideras och gås igenom med samtlig personal vid läsårsstart. Arbetslagen går igenom skolans regler tillsammans med eleverna och alla hjälps åt att följa de regler vi har. Skolan ser genom samtal med eleverna samt en undersökande enkät över var och när eleverna känner sig trygga och otrygga.

Vem: Rektor och elevhälsoteam tillsammans med all personal, revidering av likabehandlingsplan elevhälsoteamet, enkäten arbetslagen.

Uppföljning och utvärdering: En gång varje termin (oktober och mars).

Mål: Alla elever och personal ska vara väl förtrogen med skolans regler

Insatser: Skolans ordningsregler, förväntansdokument och klassernas trivselregler ska omformuleras, förtydligas och konkretiseras utifrån ansvar, respekt och omsorg.

Hur: Skolans regler skrivs om utifrån ett nytt förhållningssätt tillsammans med personal och elever.

Vem: Rektor, initierar att skolans regler skrivs om utifrån ett nytt förhållningssätt.

När: Skolans regler, förväntansdokument och klassernas trivselregler ses över och arbetet pågår vårterminen 2021 tillsammans med eleverna och implementeras i verksamheterna från skolstarten höstterminen 2021

Utvärdering: Kan ske tidigast höstterminen 2021 när insatsen kring de nya reglerna har kommit på plats och eventuell modell för utvärdering är på plats.

Skolans regler läsåret 2020/2021

1. Ingen får utsättas för kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.
2. Alla ska ha rätt till arbetsro och en trivsamt miljö.
3. Alla ska komma i tid till arbetspassen.
4. Mobiltelefoner lämnas in till läraren under all skoltid.
5. Hjälmskrävs vid pulka-, skridsko- och kickbike-åkning eller liknande.
6. Vår skola ska vara fri från klotter och nedskräpning.
7. På vår skola råder förbud mot snöbollskastning.

Mål: Alla elever på skolan ska känna till likabehandlingsplanen

Insatser: Varje klasslärare/mentor går igenom likabehandlingsplanen tillsammans med eleverna vid höststart. Likabehandlingsplanen blir en stående punkt att ta upp på skolårets första föräldramöte.

Vem: Varje klasslärare, genomgång av likabehandlingsplan i klasserna.
Rektor, likabehandlingsplan på föräldramöte.

Utvärdering: Frågor kring likabehandlingsplanen läggs till i trygghetsenkäten.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Rastvakter – ny rutin med start VT 2020.

Högoms skola har en mycket hög andel rastvakter i förhållande till antalet elever. Rastvakterna har från och med VT 2020 gula västar för att man skall vara synliga.
Utvärdering: Trygghetsenkäten visar att fler elever upplever rasterna positiva.

Korridorer – ny rutin med start VT 2020.

I A-huset har vi trånga korridorer där det ibland kan uppstå trängsel och knuffar. Placering av skåp/elev görs om så att elever som går i samma klass har skåpen mer spridda för att trängsel inte ska uppstå. En lärare ska finnas på plats i respektive korridor efter skoldagens slut och ansvarar för att alla elever har gått hem efter skolans slut och att ingen elev är kvar på skolan. Ansvariga: Respektive arbetslag. Utvärdering: I elevernas trygghetsenkät anger inte eleverna korridorerna som en otrygg plats men i skolans inrapporteringssystem för incidenter (LISA) kan vi se att incidenter fortfarande sker i korridoren.

Värdegrundsarbete – ny rutin med start VT 2020

Kontinuerlig måluppföljning av vårt dagliga värdegrundsarbete.

Ansvarig: Rektor – Värdegrundsarbetet tas upp som en punkt på skolans arbetsplatsmöten.

Utvärdering: Värdegrundsarbetet lyftes upp som en punkt på arbetsplatsmötena under vårterminen 2020 och visade att värdegrundsstärkande övningar i respektive klass har gett ett gott resultat. I slutet av vårterminen och höstterminen 2020 har punkten lyfts bort till förmån för handlingsplaner kring covid-19.

Skyndsamt anmälan i LISA-systemet

Ansvarig. Rektor följer upp en gång per termin att anmälningar görs skyndsamt i LISA-systemet. Utvärdering: Under skolåret har ett stort antal LISA-rapporteringar kommit in. Det syns tydligt att all personal använder och dokumenterar händelser i LISA vilket innebär att systemet kan användas som ett analysinstrument i likabehandlingsplansarbetet.

En till del av utvärderingen är de kartläggningar/enkäter och det hälsofrämjande och förebyggande arbete som genomförs regelbundet.

- De hälsosamtal som skolsköterskan genomför med elever i förskoleklass och årskurs 4 är viktiga indikatorer på hur vårt likabehandlingsarbete fungerar. I de fall där kränkningar förekommer ska personal handla utifrån likabehandlingsplanen.
- Trygghetsenkäten visar att näst intill alla elever vet vem de ska prata med om de eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling.
- Faddergrupperna har inte träffats kontinuerligt pga. pandemin och därför är det inte möjligt att göra en utvärdering.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Eleverna görs delaktiga i skolans verksamheter i både klassråd, elevråd, fritidsråd och matråd. Eleverna är källorna i likabehandlingsplanen. Eleverna är utgångspunkten för utvärderingar och är de som är bärare av innehållet i våra kartläggningar/enkäter. Alla olika begrepp behöver förklaras för eleverna, vad tex kränkning, trakasserier osv. står för. Det handlar om att anpassa efter ålder och mognad för att eleverna ska förstå vad begreppen innebär för dem. Detsamma gäller

även elevernas delaktighet och frågorna i enkäten. Skolans trygghetsenkät genomförs varje termin.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedda kontaktpersoner med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsam anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Rutiner när elev kränker, trakasserar eller diskriminerar vuxen

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga 1: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen.

Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

10. Bilaga 2: Högoms skolas samtalstrappa

Högoms skolas samtalstrappa i enlighet med Skollagen 5 Kapitlet: Trygghet och Studiero.

